

Цао Сюецин

Сън в алени покои

Том IV

София, 2019

Bulgarian translation © Foreign Language Teaching and Research Co., Ltd, 2019

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

Консултанти по превода на четвърти том:

проф. Джан Циншан, председател на Обществото на китайските аленолози
(張慶善教授，中國紅樓夢學會會長)

проф. Сун Уейкъ, зам.-председател на Обществото на китайските аленолози
(孫偉科教授，中國紅樓夢學會副會長)

проф. Ху Уънбин (胡文彬教授)

Ма Шаобо (馬紹博)

© Тан Фънхуан (譚鳳嫻), художник на корицата, 2019

© Петко Тодоров Хинов, превод на романа и стиховете в него от китайски и старокитайски език, обяснителни бележки, 2015–2019

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

ISBN 978-619-01-0471-1 (том 4)

ЦАО
СЮЕЦИН

СЪН В
АЛЕНИ
ПОКОИ

红楼梦

Превод от китайски
Петко Т. Хинов

Консултанти
проф. Джан Циншан
проф. Сун Уейкь
проф. Ху Уънбин
Ма Шаобо

БЪЛГАРИЯ СРЕЩА КИТАЙ
东西合作 · 连接世界

БЪЛГАРИЯ СРЕЩА КИТАЙ

东西合作 · 连接世界

1. КИТАЙСКО-БЪЛГАРСКИ ДВУПОСОЧЕН РЕЧНИК
汉语小词典
2. СРЕЩИ С КИТАЙСКАТА КУЛТУРА • ЙЕ ЛАН & ДЖУ ЛЯНДЖЪ
中国文化读本
3. ЧУДНИТЕ ДЕЛА НА СЪДИЯТА БАО, ТОМ 2 • ШИ ЮКУН
七侠五义 石玉昆著 第二卷
3. СЪН В АЛЕНИ ПОКОИ, ТОМ 1-4 • ЦАО СЮЕЦИН
紅樓夢

Съдържание

Глава деветдесет и първа 11

*От похот плътска обладана, коварна мрежа Баочан плете.
Ход обиколен наумил, будистки мъдрости бърбори Баою.*

Глава деветдесет и втора 25

*Размисляйки над древни книги, Цядозие се диви на добронравието женско.
Любувайки се на седеф, Дзя Джънг достига до прозрение житейско.*

Глава деветдесет и трета..... 43

*На портата на Дзя за помощ хлопа слуга от Джън.
Преобръщат „Луна във водите“ да дирят „вятър и луна“.*

Глава деветдесет и четвърта 59

*В чест на разицъфналите странно диви ябълки госпожа Дзя пирува.
Нефритът скъп с духовно разумение изчезва и бедствие очакват всички.*

Глава деветдесет и пета 79

*Грешката нязгайна истина става и смъртта принцеса Юан покосява.
С измама смесват истината и Баою без ум остава.*

Глава деветдесет и шеста..... 97

Замисля се измама, Сифън изкусен замисъл скроява.

Издава се дълбока тайна, умът на Пин'ър се замъглява.

Глава деветдесет и седма 113

Дайю изгаря стиховете си, заветната мечта погребва.

Покоите си Баочай напуска за славно бракосъчетание.

Глава деветдесет и осма 137

Душата на клетата Вишинева Перла в Небето на скръбна разлъка се връща.

Сълзите на болния Камък вълишебен в Земята на мъка любовна се лаят.

Глава деветдесет и девета 153

Учестен служител върлуват подкупни слуги.

„Известия“ столични стряскат стария вуйчо.

Глава стотна 169

Сянлин разваля сладострастен замисъл и страстна ненавист навлича си.

Баою скърби за брак далечен и пред раздяла плаче горко.

Глава сто и първа 183

В градината „Величествени гледки“ в лунна нощ душата на покойница донася предупреждение.

В обителта „Разпилени цветя“ гадателна дъсчица изненадва всички с необичайно предзнаменование.

Глава сто и втора..... 201

В имението Нингуо боледуват сродници и бесове върлуват.

В градината велика извършват заклинания и злите сили кудят.

Глава сто и трета.....217 7

*Замисля пъклен план Дзингуй, ала от собствена ръка погива.
Невежа в истинния чан, Юцун напразно стар познат открива.*

Глава сто и четвърта235

*Пияният елмаз е дребна риба, ала вълнение огромно причинява.
Побърканият господар предишна рана със спомени отново разранява.*

Глава сто и пета.....251

*Одеждите копринени претърсват имението Нингуо.
Цензорът Ли обвинява губернатора на Пинанджоу.*

Глава сто и шеста267

*Уан Сифън със срам се кае за бедите, що е причинила Дзя Тайдзюн.
Небето умолява да отдалечи злочестините.*

Глава сто и седма.....283

*След като всичкият имот е разпилян, госпожа Дзя
най-щедро раклите отваря.
След като наследствения ранг му връщат, Дзя Джънг
се радва на височайшето благоволение.*

Глава сто и осма299

*С неволна радост дамата на асарума рождения си ден празнува.
От неразлъчна нега царкинята на Сян и след смъртта си плаче.*

Глава сто и девета317

*В очакване на небожителка, върху Уър любовни чувства Баюю излива.
След път многострадален, при извора на същността Инчун отива.*

Глава сто и десета337

*Ши Тайдзюн мирно склапя очи и в подземното царство се връща.
Уан Сифън се изчерпва докрай и отдръпват се всички от нея.*

Глава сто и единадесета.....353

*За господарката си Юен'ян се жертва и във велика пустота възлиза.
От псе по-долният слуга извършва подлост и разбойници довлеча.*

Глава сто и дванадесета.....371

*Заради прежни грехове, зловеца участ сполита монахинята Мяо.
Заради смъртна вражда, към преизподнята отправя се наложницата Джао.*

Глава сто и тринадесета389

*Разкайна за стара неприязън, Сифън на селска баба чедото си поверява.
Освободена от омраза прежна, слугиня нежна трогва се от болен момък.*

Глава сто и четиринадесета405

*Уан Сифън като насън се връща в родния Дзинлин.
Джън Индзя, от императора простен, възвръща сана си висок.*

Глава сто и петнадесета.....419

*От пристрастие тласкана, Сичун непристъпна в бяна си става.
Срецайки двойника си, Баю не открива в него другар по душа.*

Глава сто и шестнадесета437

*Попаднал духом в илюзорната страна, Баю прониква в тайни съдбини.
Ковчега майчин изпровождайки на юг, Дзя Джънг дълга синовен връща.*

Глава сто и седемнадесета455

*Две хубавици пазят Камъка, за да попречат някому да се откъсне от света.
Разпътен син с негодници се сбира и сам с имението Дзя се разпорежда.*

Глава сто и осемнадесета473

*Дребнаво злопаметни, вуйчо и братовчед беззащитна девойчица мамят.
От загадъчни думи уплашени, жена и наложница безумния мъж вразумяват.*

Глава сто и деветнадесета493

*Заел на изпитите седмо място, Баою отгърсва
от нозете си праха на суетата.
От височайша милост осенени, семейство Дзя
обратно получават наследствения ранг.*

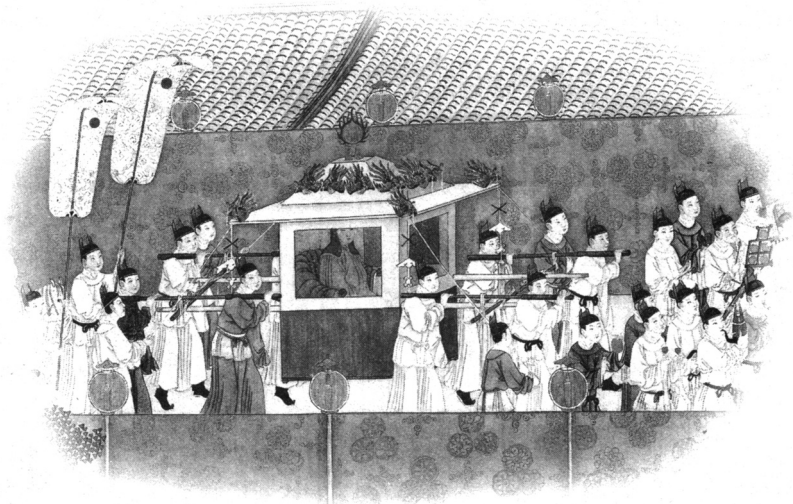
Глава сто и двадесета.....517

*Подробно Джън Ши'ин разкрива на Велика пустота делата.
А Дзя Юцун завършек слага на Съня сред алени покои.*

Глава деветдесет и първа

*От похот плътска обладана, коварна мрежа Баочан плете.
Ход обиколен наумил, будистки мъдрости бърбори Баюю.*

Предния път ви разказах как Сюе Къ, увлечен в подозрения, дочу иззад прозореца смях, който го уплаши. „Това или е Баочан, или пък Дзингуй – рече си той на ума. – Какво пък, няма да им обръщам внимание, да ги видя какво още ще измислят!“ Той дълго се вслушва, ала отвън цареше пълна тишина. Сюе Къ не смееше нито да кусне от сладките, нито да пийне от виното. Вместо това той затвори дверите и тъкмо се готвеше да се разсъблече за сън, когато отново му се чу лек шум иззад хартията на прозореца. Сега Сюе Къ здравата се уплаши от кроежите на Баочан, сърцето му се обърка и той недоумяваше що да стори. След като хартията прошумя, той напрегнато се вгледа, ала не последва нищо. Обзе го подозрение, той се загърна с дрехата, седна край лампата и скован се отдаде на дълбоки мисли. По едно време взе един сладкиш, взе да го върти и оглежда отвсякъде. После рязко обърна очи и забеляза, че хартията на прозореца е овлажнена на едно място. Той отиде да погледне през навлажненото, обаче в мига, кога наведе око да надзърне навън, от дупчицата го парна лъх и сърцето му подскочи от силен уплах, а отвън прозореца се чу хихикане. Тогава Сюе Къ бързо духна лампата и с притаен си легна. Отвън обаче се донесе нечий глас:

– Защо вторият господар е решил да спи, без да пие вино и вкуси от сладките, а?

Да, това бе гласът на Баочан!

Сюе Къ мълчеше като ням и се преструваше на заспал.

Мина време колкото две-три думи и отвън отново се донесе говор, тоя път сякаш неприязнен:

– Има ли в Поднебесната по-нещастен човек?

На Сюе Къ се стори, че е Баочан; ала приличаше и на говора на Дзингуй, което му подсказа, че и двете са решили едно и също нещо. Той неспокойно се въртеше и заспа чак по пета стража.

Още с първите лъчи на утрото някой потропа на вратата му.

– Кой е? – тугакси попита Сюе Къ.

Посетителят отвън мълчеше. Ще не ще, Сюе Къ стана и когато отвори – отпреде му стоеше Баочан: с разпусната коса, пригърдена набързо в поръбена със злато връхна риза „пипа“¹, прилепваща плътно по тялото ѝ, пристегната с нежнозелен, полувехт пояс. Отдолу беше без пола и се виждаха тъмночервени тесни панталони с цветни орнаменти; нозете ѝ пък бяха обути в нови, везани, алени пантофи. Явно Баочан още не бе се сресала и умила, та Сюе Къ от немай-къде я запита, усмихвайки се с усилие:

– За какво си станала толкоз рано?

Баочан се зачерви леко и не отвърна нищо, но отиде, подреди сладкишите в чиния и ги отнесе. Като видя това, Сюе Къ разбра, че всичко е заради снощи. „Какво толкова! – помисли си. – Ще се сърдят, сърдят, па най-накрая ще им умре желанието и ще престанат да ми досаждат!“

След тая мисъл той се успокои и поиска да му поелят, за да се умие. Възнамеряваше да остане на спокойствие ден-два у дома си, едно, да събере ума и духа си, друго, от опасения да не го търсят по една или друга работа навън. След всичко станало предишните „добри приятели“ на Сюе Пан, като видяха, че в дома му не е останал комай никой и че само Сюе Къ се разправя с работите вътре, пък е и млад и зелен, у тях се пръкнаха алчни щения – на някои се прищя да се намърдат в дома Сюе като общи слуги, други умееха да съставят прошения, познаваха някои писари от ямъна, наемаха се да ги подкупят, дори имаше такива, които го подсторваха да крънка от семейството на Сюе Пан, възползвайки се от сегашното положение; някои направо пуснаха клевети и слухове, та да ги сплашат – всякакви ги имаше. Като видя що за твари са, Сюе Къ всячески ги отбягваше, ала не смееше и да ги отритне направо, тъй като можеха да подпалят какви ли не пожари, затова нямаше друг избор, освен да си кротува скришом у дома и да чака решението на властите. Но толкова за това.

А сега да видим какво стана после: предната нощ Дзингуй бе пратила по Баочан малко вино и сладкиши, за да узнае какво-що за Сюе Къ. Дойде си Баочан и най-подробно ѝ съобщи за станалото. Дзингуй разбра, че рибата не е клъвнала стръвта; сега тя се опасяваше, че напразно се е суетила и че Баочан може да почне да я презира; прииска ѝ се да каже нещо, та да замаже положението, да

¹ Връхната риза „пипа“ (по името на музикалния инструмент) се е започвала не под мишницата, а под брадичката наравно с шията.

се отдума, ала Сюе Къ не ѝ се махаше от ума. Тъй или иначе, главата ѝ не можа да роди нищо, затова тя седеше трапена² и мълчеше.

В същото време Баочан си мислеше: сега Сюе Пан едва ли ще се върне вкъщи! И ѝ се искаше да намери „изход“, ала се боеше да не я открие Дзингуй, та не смееше да подаде глава. Като видя обаче какво бе намислила Дзингуй и как предприе първата стъпка, тя реши да използва попътния вятър и за своята лодка – да улови първа в мрежата си Сюе Къ, пък тогава нямаше опасения, че Дзингуй ще ѝ се противи. Затова и почна да го възбужда с думи. Като видя, че Сюе Къ не е безчувствен, ала не ѝ се много връзва, тя малко се разколеба и не посмя да продължи неблагоприятно. После, когато той духна лампата и си заспа – жарта ѝ бе обляна с ледена вода.

И Баочан се върна и предаде случката на Дзингуй, да види какъв колай ще му намери господарката ѝ, па сетне да реши какво да прави. Като я видя обаче застинала в недоумение – сякаш с напълно вързани ръце, ще не ще, Баочан се залови да я приготви за сън. Ала сама не можа да заспи, въртеше се, обръщаше се, най-сетне я осени мисъл: „Най-добре на заранта да стана рано и да ида уж да си взема съдините, ала ще се облека в нещо по-женствено, няма да рѐша и прибирам косите си, та да изглеждам отпусната и сладострастна. Ще му дам само да ме види, а сама ще се направя на сърдита и съвсем няма да му обръщам внимание. Ако се е разкалял за снощи, лодката спокойно ще стигне до брега и без мъка ще го обладая първа. Това се казва хрумване!“

Ала когато Баочан го видя и Сюе Къ продължаваше да се държи досущ като предната вечер, без никакъв признак на сладострастие, тя се разсърди не на ужким, а наистина, и като взе лицата, се прибра; ала нарочно „забрави“ каничката с виното, та да има повод да влезе при Сюе Къ отново.

– Когато ходи да вземеш нещата, някой видя ли те? – попита я Дзингуй.

– Никой – отвърна Баочан.

– А вторият господар нищо ли не те попита?

– Нищо.

Дзингуй също не беше спала цялата нощ, ала колкото и да си бе блъскала ума, никаква хитрина не бе измислила. „Ако се заловя с това – си мислеше тя сега, – друго може и да заблудя, но Баочан едва ли. Я най-добре и нея да я облажа, тогава и тя ще си държи езика зад зъбите. Пък и сама не мога да отида, нужна ми е за посредни-

² Трапен – несъвзел се още от сън, вълнение, удар, болест и др.; замаян.

ца; какво пък, я да поговоря с нея, може да ѝ хрумне нещо сносно.“
И като разтегли по лицето си усмивка, тя я попита:

– А ти какво мислиш за втория господар, що за човек е той?

– На мен ми се вижда глупак – отговори Баочан.

От тия думи Дзингуй прихна:

– Как може да говориш така за господаря!

В отговор Баочан също се засмя:

– Че как да не мога, нали попари желанието на моята господарка!

– Какво желание ми е попарил?

– Ти нали му прати ония вкусни неща? – отвърна Баочан. – Той пък нищо не хапна, мигар не ти е попарил доброто желание?

И тя хвърли дяволит поглед на Дзингуй и се усмихна.

– Я не си мисли глупости! – каза Дзингуй. – Проводих му ония неща само защото не си пожали труда за старшия господар, затуй го почетох, той пък се уплаши да не захлопат хорските езици, та затова те е разпитвал. Аз пък не разбирам за какво ми каза това преди малко?

– Не мисли криво, госпожо! – засмяно рече Баочан. – Аз съм ти предана, мигар мога да се двоя в душата си? Всичко обаче трябва да става по-скришом, че ако плъзне мътва, не е шега!

Дзингуй усети как лицето ѝ пламна.

– Лошо момиче си ти, лошо! – рече тя. – Мисля, че ти си го харесала, а искаш зад моя гръб да се скриеш, нали?

– Мисли си каквото щеш! На мен просто ми беше мъчно за тебе – отвърна Баочан. – Ако обаче наистина искаш да отидеш при него, хрумна ми нещо. Каж ми – има ли плъх, дето не краде масло?³ Той само се бои да не излезе наяве, че разбере ли се, ще се вдигне оледия, грозна работа! Ето какво съм намислила. Ти, госпожо, засега се съдържай, но често-често ходи при него, уж да се грижиш всичко да му е наред, а в същото време почни да разстилаш мрежата. Той ти е девер, пък и си няма жена да го гледа, затова покажи му повечко грижа, сближи се с него – за това никой не ще обели лоша дума. Като минат няколко дни, той ще поиска сам да ти се отблагодари. Тогава отново приготви вкусни ястия и го покани при себе си, аз ще ти помогна да го напием, а сетне не се бой, че ще избяга! Ако пък отново се заинати, ще вдигнем шум, като речем, че се е задявал с господарката. Ще се уплаши и ще бъде в ръцете ни като

³ Изразът означава, че няма мъж, който не би съгрешил с жена, стига да има възможност.

послушно дете. Ако и след това се опъне, тогава не е човек – не си струва напразно да се позорим с такъв! Как ти се струва, госпожо?

Още докато Дзингуй я слушаше, бузите ѝ станаха като божури.

– Копитце недно! – схока я тя. – Изглежда доста мъже си съблазнила! Нищо чудно, че старшият господар е залепнал за теб!

Баочан сви устни и със смях рече:

– Стига толкоз! Да се опитваш да посредничиш, да помогнеш, а да ти изсипват такива думи върху главата!

От тоя ден Дзингуй с цялото си сърце се отдаде на това да завлече Сюе Къ, ала се боеше от неприятности и затова в дома настана относителен мир.

Него ден Баочан отиде да си вземе каничката с вино, но се държеше съдържано, сериозно, по лицето ѝ се четеше същинско благочестие! Сю Къ я погледна тайничко и се разкая в сърцето си: „Да не би аз неправилно да съм помислил лошо за тях, знам ли? Ако наистина е тъй, ето че попарих прекрасното намерение на Дзингуй, подир някой-друг ден може да се спречка с мен и тогава не ще ли съм сам виновен?“

Два дни минаха без никаква глъч. Колчем Сюе Къ срещнеше Баочан, тя свеждаше лице и го подминаваше, без дори да го погледне. Видеше ли Дзингуй, и тя отърчаваше покрай него, сякаш по живи въглени стъпваше. Като ги гледаше такива, Сюе Къ дълбоко съжаляваше... но засега толкова за тях.

Да се върнем при Баочай и майка ѝ. Като видяха колко тиха е през последните няколко дни Дзингуй и как неочаквано стана по-сърдечна, те се зачудиха. Промяната се понрави на леля Сюе. „Да не би Сюе Пан, като я е взел нея за жена, да е нарушил нещо – мислеше си тя, – та затуй се мъчихме тия няколко години с нея. А ни сполетя и тая беда... добре, че семейство Дзя имат пари, та все още има надежда. Сега пък, като миряса снахата, може и късметът на Сюе Пан да се обърне на добро, знам ли?“

И тя си мислеше, че е станало чудо на чудесата.

Същия ден подир обяд тя взе прислужничката си Тунгуй и отиде да навести Дзингуй. Когато бе насред двора на дома ѝ обаче, до ушите ѝ стигнаха гласове – Дзингуй говореше с някакъв мъж. Тунгуй надуши каква бе работата и се провикна:

– Господарке, при Вас е дошла старшата госпожа!

В същия миг двете стигнаха до портата и пристъпвайки, зърнаха някакъв гръб да изчезва зад вратата на стаята. Леля Сюе се сепна и веднага се върна назад, ала Дзингуй рече:

– Госпожо, заповядайте вътре да поседнете, външни хора тук няма. Това е моят приемен по-малък брат, който живее на село и не е свикнал с хора. Едва сега дойде и не сколаса да Ви се представи и поклони.

– Е, щом като е шурейт на сина ми, нека се покаже! – отвърна леля Сюе.

Дзингуй каза на наречения си брат да излезе и се представи на леля Сюе. Той ѝ се поклони и я поздрави, след което леля Сюе също го поздрави и му каза да седне, па го попита:

– Кога пристигна в столицата, уважаеми?

А Ся Сан – тъй го наричаха – отговори:

– По-предния месец мама нямаше човек да се грижи за дома и ме взе за приемен син, завчера пък пристигнах за пръв път в столицата, днес дойдох да видя кака.

Като видя, че младежът хич не се стеснява, тя поседя що поседя, па стана да си ходи:

– Ти поседи още.

После се обърна към Дзингуй:

– Шурейт ти е за пръв път тука, нагости го, преди да си тръгне.

Дзингуй рече „да“ и леля Сюе си тръгна.

Като я изпрати с очи, Дзингуй се обърна към Ся Сан:

– Седи спокойно, вече е явно, че си мой брат, нашият втори господар няма защо да издирва кой си и какъв си. Сега ще те помоля да ми купиш това-онова, но не позволявай да те видят.

– Остави това в мой ръце и не се безпокой – отвърна Ся Сан. – Каквото искаш ще ти купя, само пари да има.

– Не бъди самоуверен – упрекна го Дзингуй, – ако те измамят, няма да ти взема купеното.

След тия думи двамата се разсмяха, сетне вечеряха заедно и Дзингуй му каза какви неща да ѝ купи, сетне му повтори заръката. Тогава Ся Сан излезе.

От него ден Ся Сан взе да идва за щяло и нещяло. Макар при дверите да стоеше стар пазач, той знаеше, че е шурейт на старшия господар и невинаги съобщаваше за него вътре. Оттогава се завдигаха вълна подир вълна, ала за тях по-късно ще ви кажа.

Един ден се получи писмо от Сюе Пан. Леля Сюе го разпечата и накара Баочай да ѝ го прочете. Ето какво пишеше в него:

„Нека мама не се безпокои, синът Ви вече не търпи лишения в затвора. Вчера писарят на ямъна ми събщи, че в областната управа молбата ни е минала и аз си мислех, че всичко е благополуч-

но. Провинциалната власт обаче я е отхвърлила и я е върнала. За щастие, нашият писар си го бива и веднага е отвърнал с молба за преразглеждане, за което обаче окръжният управител е получил мъмрене. Със случая е решил да се заеме сам провинциалният управител и ако нещата стигнат дотам, боя се, че отново ще страдаме. Няма кого да купим там. Като прочетеш това, мамо, веднага прати човек да ходатайства пред управителя! Накарай и братовчед ми веднага да дойде, иначе ще ме отведат в провинциалния ямън. Не жалете среброто! Нуждата е отчайващо спешна!“

Като чу това писмо, леля Сюе отново се обля в сълзи. Баочай и Сюе Къ я утешаваха и думаха:

– Няма да се бавим.

Нямаше как, леля Сюе отново трябваше да прати Сюе Къ да се грижи за батко си – тя заповяда на прислугата веднага да приготвят багажа му, да му претеглят сребро и същата нощ Сюе Къ пое пътя с един от работниците в магазина им.

В дома настъпи суматоха и макар прислужниците да помагаша, Баочай се боеше да не пропуснат нещо и сама сновеше и помагаше с приготовленията. Легна си едва по четвърта нощна стража. И нали беше щерка на богат род, навикнала бе на мек живот, от грижите, от уплахата, от труда до късна доба тя се слегна и на другото утро пламна цялата в огън. Дори супа не можеше да отпие. Инър отиде да обади на леля Сюе и майка ѝ мигом отиде да я види. Завари я със зачервено като варен рак лице, а тялото ѝ – огън горещо, думица не може да обели. Уплаши се леля Сюе и от страх не знаеше що да стори, само заплака като на умряло. Баоцин я прегърна и я утешаваше, а гледката прониза Сянлин през сърцето, сълзите ѝ рукнаха на потоци и тя само стоеше отстрани и ревеше. Баочай не можеше да каже нищо, дори ръка не можеше да помръдне, очите ѝ бяха сухи, носът запушен. Повикаха лекар да я прегледа и лекува, полека-лека девойката дойде на себе си и едва тогава леля Сюе и останалите се поуспокоиха.

Новината бързо прелетя и в двете имения и стресна обитателите им. Първо Сифън изпрати човек да занесе на болната хапчета от десет аромата за възстановяване; след това пък госпожа Уан ѝ изпрати хапове „Величайша драгоценност“⁴. Старата госпожа и госпожите Син и Уан, заедно с госпожа Йоу изпратиха момичета да попитат за състоянието на болната. Никой обаче не обади нищо на Баою. Лечението на Баочай продължи седем-осем дни,

⁴ Названия на билкови цярове от традиционната китайска медицина.

ала до нищо не доведе. Накрая девойката сама се сети за хапчето „Хладно благоухание“⁵, взе три и болестта се уталожил. Най-накрая за болестта на Баочай узна и Баою, ала понеже чу, че девойката е вече оздравяла, той не отиде да я види.

Дойде друго писмо от Сюе Къ. Като го видя, леля Сюе се уплаши да не узнае Баочай и отново да се поболее от тревога, та не позволи да ѝ го покажат. Вместо това тя го отнесе при госпожа Уан с молба за помощ и ѝ разказа за болестта на дъщеря си. След като леля Сюе си тръгна, госпожа Уан отиде да помоли Дзя Джънг за помощ.

– За тая работа можем да се опрем на високостоящите – каза той, – но отдолу помощ няма да получим. Ще се наложи да потрошим още сребро.

Тогавя госпожа Уан спомена и за станалото с Баочай и рече:

– Горкото дете! Обручена е за нашето семейство, трябваше да я вземем за снаха по-рано, та да не си съсипва здравето така!

– И аз тъй мисля – отвърна Дзя Джънг, – сега обаче у тях е луда въртележка, пък и е краят на зимата, приближава новата година и сами ще имаме много домашни дела. Да изпратим сега годежните дарове у тях, а сватбата ще направим напролет. Да мине рожденият ден на старата госпожа, пък ще насрочим ден да вземем момата. А ти предай по-напред тия думи на госпожа Сюе.

Госпожа Уан кимна.

На другия ден госпожа Уан съобщи на леля Сюе какво я бе посъветвал Дзя Джънг. Леля Сюе бе напълно съгласна с такова решение. След обяд Госпожа Уан и леля Сюе отидоха у старата госпожа Дзя. След като проявиха обичайната вежлива скромност, те седнаха и госпожа Дзя рече:

– Лельо Сюе, ти едва сега ли дойде?

– Снощи дойдох, ала бе станало твърде късно и не беше прилично да дойда да Ви поздравя! – отговори леля Сюе.

После тя предаде снощния си разговор с Дзя Джънг на госпожа Дзя. Старата госпожа остана много доволна.

Тъкмо си говореха, когато при тях влезе Баою.

– Нахрани ли се? – веднага го попита баба му.

– Току-що се върнах от училище – отвърна Баою, – ядох и съм тръгнал на училище отново, но първом реших да Ви видя. Чух че и леля Сюе е тука, дойдох и нея да поздравя.

Сетне се обърна към нея:

– Кака Баочай вече напълно ли оздравя?

Леля Сюе отвърна усмихнато:

– Да, вече е добре.

А за онова, за което преди малко тъй открито разговаряха, пред Баою всички премълчаха. Момчето поседя малко, но видя, че леля Сюе не е тъй радушна и ласкава като преди. „Може пък сега да не е в настроение – рече си той на ум, – но не е нужно всички да мълчат като риби!“ И изпълнен с подозрения, той стана и тръгна към училището.

Когато се прибра вечерта, той посети всички и веднага се отпрати към „Дом край дълбоката и чиста Сян“. Повдигна завесата на вратата и влезе, посрещна го Дзъдзюен. Като видя, че вътре няма никого, Баою попита:

– Къде е госпожицата?

– Гор е; като чу, че е дошла леля Сюе, отиде да я поздравя – обясни Дзъдзюен. – Не бяхте ли при старата госпожа, втори господарю?

– Ходих и вече се върнах, но не видях господарката ти там.

– Нямаше ли я при тях? – учуди се Дзъдзюен.

– Нямаше я – потвърди Баою. – Къде ли се е запиляла?

– Това вече не зная.

Тъкмо когато Баою се канеше да излезе, при тях с бавна стъпка влязоха Дайю и Сюейен.

– Върна ли се, сестричке? – попита веднага Баою и приведен отстъпи обратно навътре.

Дайю влезе, после отиде във вътрешната стая и покани Баою да поседне и той там. Дзъдзюен ѝ донесе плащ, Дайю се преоблече, седна и попита Баою:

– Като беше горе, видя ли госпожа Сюе?

– Да – отговори Баою.

– А тя спомена ли ме или не? – попита отново Дайю.

– Не само не те спомена, но и към мен не прояви предишната топлина. Като попитах за здравето на кака Баочай, тя само се усмихна, но нищо не отвърна. Да не е сърдита, че тия дни не съм я навестявал?

– А ти ходи ли да я видиш? – попита с усмивка Дайю.

– Първите дни никой не ми каза, че е болна, преди два дни узнах, ала не отидох.

– Ето ти и отговорът! – рече Дайю.

– Наистина, старата госпожа не ми каза, господарката не ми каза, господарят и той нищо не ми рече, как бих посмял на своя гла-

ва? – оправда се Баою. – Когато малката вратичка през Градината още се отваряше, нямаше трудност и по десет пъти на ден да я навестявам, сега обаче я заключиха, трябва да се минава отпред; ясно, че не е удобно.

– А тя откъде ще знае, че това е причината? – каза Дайю.

– Та нали каква Баочай винаги ме е разбирала най-добре!

– Не живееш с погрешни представи – отвърна Дайю. – Тъкмо каква Баочай има право да ти се сърди най-много, не леля Сюе, та нали тя бе болната? Преди, когато живеехме в Градината, ние пишехме стихове, любувахме се на цветята, пиехме вино, колко забавно беше! Сега обаче сме разделени, знаел си, че у тях има неприятности и тя дори се е поболяла тежко, а ти – нищо! Как да не се сърди?

– И тъй да е, мигар каква Баочай няма да се сдобри с мен? – попита Баою.

– Дали ще се сдобри с теб или не – отвърна Дайю, – аз не знам. Говоря единствено от гледна точка на разума.

Като чу тия думи, Баою дълго време стоя като ударен по главата. Като го гледаше такъв, Дайю спря да му обръща внимание, заръча да ѝ запалят ново благоухание, па взе да разлиства някаква книга. Почете малко, ала изведнъж Баою се намръщи, тропна с крак и рече:

– По-добре да не бях се раждал! Най-хубаво щеше да е, ако ме нямаше на тоя свят!

– Има ли „аз“, има и човек; има ли човек, има и безброй тревоги: страхове, смущения, сънища, но най-много са тревогите, родени от привързаност – рече Дайю и веднага добави: – Но това преди малко го казах на шега. Видял си леля без настроение, как може от тук да имаш подозрения за каква Баочай? Че нали и леля Сюе е дошла заради съдебната разпра, сега тя е силно разтревожена, мигар ще ѝ е до теб? Всичко е в собствената ти глава, влезе ти някаква луда мисъл и всичко обърка!

От тия думи Баою внезапно се ободри и със смях възкликна:

– Вярно, съвсем вярно! Ти поначало си много по-проникновена от мен. Нищо чудно, че предната година, кога бях ядосан, ние пак си разменихме няколко духовни остроумия и тогава ти бездруго ме надви. Да бях дори величествен Буда, пак щях да се нуждая от теб, за да съществувам.

Дайю се възползва от възможността и рече:

– Ако ти задам няколко въпроса, ще ми отговориш ли?

Баою седна с кръстосани нозе, събра длани, затвори очи и рече с престошена сериозност:

– Слушам какво ще речеш!

– Ако кака Баочай се сдобри с теб, какво ще сториш? А ако не се сдобри, как ще го приемеш? Ако преди е дружила с теб, а сега вече не иска, какво ще сториш? Ако сега се сдобри с теб, а после не иска да дружи с теб, как ще го приемеш? Ако ти си дружелюбен към нея, а тя не е, какво ще сториш? Ако пък ти си недружелюбен с нея, а тя се отнася добре към теб, как ще го приемеш?

Тази лавина от въпроси тъй стъписа Баою, че той дълго мълча, а накрая прихна:

– Даже река Жуошуй да е три хиляди стъпки дълбока, аз ще изпия от нея само черпак вода!⁶

– А ако водите ѝ ти отнесат черпака? – попита Дайю.

– Никакви води не ще го отнесат – те ще си текат отделно, а черпакът ще си черпи.

– Ами ако реката спре, а бисерът потъне? – попита пак Дайю⁷.

На това Баою отвърна в стих:

– Сърцето монашеско е като върбови листи, сплетени с кал: то не полита с вятъра пролетен в танц като франколина.⁸

– Първа заповед на чан-будисткото монашество е: не произнасяй лъжливи слова! – отговори Дайю.

– Три са съкровищата на будизма! – закле ѝ се Баою⁹.

След тези думи Дайю наведе глава и замълча. Изпод стрехата неочаквано долетя грачене на врана, което се изгуби на югоизток.

– Каква ли е тая поличба – промълви Баою, – за добро или зло?

– И доброто, и злото е в човеците, а не в гласа на птиците – отвърна му Дайю.

Внезапно при тях влезе Циу’уън и рече:

⁶ Сиреч дори да имам отпреде си най-красивата жена, ти едничка си ми достатъчна за цял живот. И тук Баою си служи с иносказание, за да открие вярната си обич към Дайю. Жуошуй, букв. „Слабост-река“, женската сила е в слабостта, а жената е като водата (срв. „Сън в алені покой“, т. 1, гл. 2, с. 49).

⁷ Дайю загатва за смъртта си.

⁸ Намек, че дори да умре Дайю, с нейната смърт ще умре и сърцето му, неспособно да обича друга жена. Франколинът (*Francolinus francolinus, chinensis*) е известен в Китай с това, че пеенето му наподобява фразата *син-бу-дъ-йе-гъгъ* („Не мога да се разделя с теб“), с което е станал символ на тъгата от раздяла.

⁹ Буда, неговото учение (дхарма) и монашеската общност (сангха). С тази клетва Баою тържествено потвърждава истинността на обещанието си за вяроност.

– Втори господарю, моля те да се прибираш! Господарят е пращал хора да те търсят в Градината и да питат върнал ли си се от училище или не. Кака Сижън им предаде, че си се върнал. Бързо си отивай!

Баою тъй се уплаши, че мигом стана и бързо си тръгна. Дайю също не посмя да го задържа повече.

Какво се случи после ще ви разкажа следващия път.